

Uši a Vítr

ROZHOVOR: PAVEL ŠUHÁJEK | POESIE: DAVID LÁZEŇSKÝ | NEDOKONČENÝ ROZHOVOR SE ZDEŇKEM ROTREKLEM | POVÍDKA: VOJTĚCH LANDA | FESTIVAL NAPŘÍČ

Rozhovor: Pavel Šuhájek

Pavel Šuhájek, narozen počátkem osmdesátých let v Jihlavě. Dnes žije a pracuje v Brně. Patří mezi kmenové autory Potulné akademie a revue DNO. V roce 2013 mu v nakladatelství Vetus Via vyšla sbírka básní Ona jen korále perly a rybíz.

Rozhovor Milana Hausmanna s Pavlem Šuhájkem na straně 2

Reportáž: Krákor šestnáctý

Tak jak se všechno kolem nás vyvíjí, tak se vyvíjí i festival Krákor. Troufám si, alespoň za sebe, říct, že letošní šestnáctý ročník patřil k těm nejlepším. Ostopovice u Brna, tedy jako místo konání na kratičkém úseku nikdy nedokončené protektorátní dálnice, ať chtě nebo nechť v poslední červnový víkend hostily v dvoudenním našlapaném programu hromadu domácích „androšských“ kapel i několik zahraničních hostů z daleké i nedaleké ciziny, viz Darren Eve (GB), Kalan (AT), Peacock Ball (SK).

Ivoš Krejček bilancuje na straně 12

Luboš Vlach a Zdeněk Rotrekl: Nedokončený rozhovor

Na Wikipedii o Zdeňku Rotreklovi (1920–2013) píše, že „spadá do podkategorie katolické literatury“. To je na facky, urážející jakékoli ponětí o kráse, o umění, o duchovních hodnotách, jichž byl Z. R. věrným strážcem, odhodlaným, nebojácným, veskrze kompetentním a nepominutelně vzácným. Věru by si zasloužil lepší medailonek!

j. e. f.

Nedokončený rozhovor Luboše Vlacha se Zdeňkem Rotreklem na straně 9

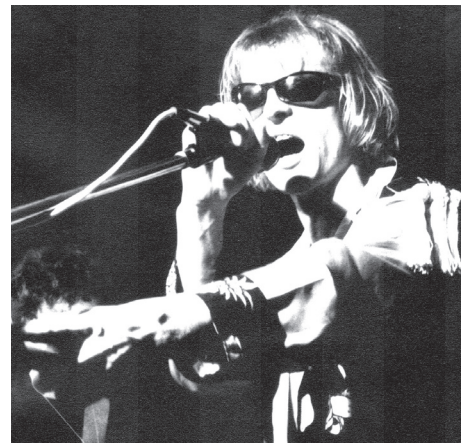
Portrét Martina Jabůrka

... volil různá média projevu, od klasické malby přes počítačové tvárněnou kresbu, po na míru šité objekty, třeba zrovna zde ve sklepení Skleněné louky. (Musel ovšem ten jeho „vánoční“ objekt být po vernisáži svěšen, neboť bujarost tehdejšího zdejšího publika negarantovala bezpečnost; ač po většinou ne pyromani, vždy někde něco hořelo...)

Celý text k výstavě jednoho obrazu na straně 5

O Staré dobré ruční práci (3. díl)

Těsně před začátkem hraní se nám ztratil Měch. Po usilovném pátrání byl nalezen ve vedlejší hospodě, před sebou tácek s kořalkama, bohužel z větší části prázdnýma, a tak po bleskurychlém zlikvidování zbytku byl odveden na pódium a trému celkem překonal. Oslava proběhla po dlouhé době bez problémů, a tak jsme v klidu pojedli a popili. Holt Olomouc. Pro úspěch a zdatný průběh se akce za pár týdnů opakovala, nevěsta a ženich byli pochopitelně jiní. Na II. olomouckou svatbu jsme si připravili rudé kravaty se zlatou firmou kapely, původně majetek lidových milicí, které Libor, zaměstnán tehdy jako spalovač odpadků, zachránil hrdinně z plamenů. Navěšeli jsme je kolem krku a v průběhu hraní jsme je vrhali mezi rozjařené publikum. Jedné z těchto cenných relikvií se zmocnil Karel Srp a vázanka pak dlouho zdobila

sochu klasika v sídle Jazzové sekce v Krči. Mezi dvěma olomouckými svatbami jsme jeli hrát daleko za Brno, kde měl údajně být festival brněnských kapel. Vylubovala se z toho zábava pro místní odvedence. Jeli s námi ještě Pod hladinou. Publikum žádné, kromě lidí, které kapely přitáhly s sebou, a místních chasníků, kteří měli pro naši tvorbu málo pochopení. Hlavně na skupinu Pod hladinou se dívali velmi vyděšeně a my jsme se vesele pochechtávali, jak každý z nich hrál něco jiného. Co tam tehdy čepovali, už nevím...

Pavel Komínek O Staré dobré ruční práci, více na str. 14

Několika schody do prázdna

Stálým používáním slov zjišťuji jejich nepoužitelnost. Opravňuje-li vůbec co k užití slova není to jeho podoba ani jeho význam. Slovo je pouze moc a síla nepopíratelná a nenahraditelná. Slovesný útvar není ozdoba ani výpověď, ale ryzí silové pole.

(Věra Linhartová: Dům daleko)

Zeptám se zeshora. Myslím, že pro začátek se není nutno nijak omezovat či vymezovat. Píšeš o bolestivé konkrétnosti. Kam až lze zajít?

Bolestná konkrétnost je nutnost napsat něco, co bolí, co se tě dotýká, je živé – co nejpravdivější a co nekonkrétnější – nepíšu nic, co se nestalo, tudíž jestli to bolí, tak chci, aby papír řezal. V druhém plánu to bolí ve fázi, když se dostáváš na hranice sdělitelnosti a není ti rozumět, resp. u spousty lidí se to mine účinkem. Ono to sdělení může být značně banální... já jsem pak jen dostatečně důsledný, že to napíšu. Neustále mám na paměti okřídlené Novalisovo: „Poezie je absolutní reálno, čím poetičtější, tím reálnější.“ Nejráději bych psal jen shluky slov s co nejsilnějším účinkem bez toho, aby tento účinek šlo racionálně popsat, odsledovat, interpretovat: vytvářet ryzí silová pole – naštěstí jsem dalek kalkulu, dalek tomu psát, co chci, protože pořád čekám, až to začne psát ve mně.

Odporovat nebudu. Nejráději bych četl pouhé shluky slov... Část je často mocnější než celek – ponechává prostor imaginaci, emoci... Kdo by chtěl žít ve světě, kde je vše jasné dáno? Co kdybychom slovo konkrétnost nabradili slovem přítomnost? Východiskem by se stala bolestná přítomnost. Lze uniknout?

Před přítomností mi není unikát, vede k ní celá má minulost a pramení z ní celá má budoucnost. Jsem tady, odpovídám. Jsem tam, kde jsem měl být a kde být chci – anebo si být zasloužím, zároveň jsem na počátku všeho příštího. Jestli je ten okamžik příjemný, nebo nepříjemný, je jedno, pokud je opravdový.

Opravdový příběh, opravdový člověk... Měl jsem na mysli přítomnost bez kontextu – přítomný okamžik. V přítomnosti hraje svou roli náhoda, která s minulostí není ve vztahu. Pro změnu si vypomůžu Chandlerem: „Strach z dneška vždy překonává strach ze zítřka.“ Zitřejší strach, zítřejší bolest... od náhody se dostávám k naději. Má smysl budoucnost bez naděje?

Nevím, jestli plně rozumím souvztažnostem otázky, ale jak jsem říkal, do budoucna se neupínám, veškerá naděje je se

mnou právě teď – snad i spolu s královstvím nebeským. Strachu se snažím vyvarovat, strach je jed a vede k opatrnosti. Čím více si být jistý než opravdovým člověkem, opravdovým příběhem – opravdovým procesem individuace?

Co když opravdový člověk leží na smetišti vyprázdněných významů a individualita si nasadila maskáčovou uniformu?

Odhlédnou-li od toho, že samo smetiště pro mě (díky mé práci v odpadech) není příliš velkou metaforou, jde, myslím, o to, čelit onomu vyprázdnování tím, že za pojmy budou stát skutečné věci, uskutečněné a uskutečnitelné činy, ryzí city, nikoli emoce se sebelitostivým a příliš opatrným řezáním do pokožky – pokožka se opět stane kůží a my nahlédneme takzvané nepravdy a nazveme je lží. Písmo pak nechť je důkazem – jizvou – po ráně, ze které vycházejí slova. Slova, za kterými stojí konkrétní člověk, která z konkrétního člověka vycházejí. Individualita je řídká a zřejmě proto mnoho lidí končí v maskáčích různých -ismů a maskáče už nadále neslouží jako kamufláž, ale naopak jako ostentativní odlišení a vyjádření falešné individuality. Nicméně bylo tomu tak dříve a bude tomu tak i nadále.

Napadlo tě někdy spojovat slova rozprostřená na stránce i jinak než do řádků a přikládat těmto spojením význam?

Jistěže napadlo, dokonce jsem to i prováděl – jakési kostky textu, jež bylo možné číst ze všech stran – pak jsem ale narazil na Mallarmého Vrh kostek a viděl jsem, že někdo byl před sto lety tamtéž, či ještě dál. Nebo Chlebnikov, co ten musel ztratit energii na svých verších čitelných z obou stran. Borges v básni Chvástání ticha píše: „Požaduji od svého verše, aby si se mnou neprotířel, a to je mnoho.“ Ale stejně, dost svým textům ubližuji, nebo spíš možným čtenářům, tím, že málo frázuji, je to tím, že rád nechávám více možných verzí a přiblížením některých veršů, či jejich nedostatečným grafickým oddělením, zmnožuji možné významy, resp. tyto významy tam existují souběžně. Zase to ale snižuje čitelnost. Co do formy jsem rád, když text zní, jako když mluvím, i když je to někdy přerývané, někdy trochu k udušení a někdy si text skáče do řeči. Tím nechci říct, že mi jde o nějakou slam poetry, domnívám se, že moje texty jsou určeny k intimnímu čtení. Veřejně čtu v zásadě jen proto, že to je často jediná možnost, jak s texty čtenáře seznámit – případně ty, jež je náhodou znají odjinud – seznámit s autorem – s konkrétním člověkem, jenž je za nimi (viz výše). Sám na čtení chodím s tím, že si čtené musím souběžně představovat napsané, nejsem asi moc audio typ.

Ani četbou lineárního textu mnohdy ihned nepochopíš význam, pointu... Obzvlášť není-li obsahem. Mám podobnou zkušenost. Slova se mi pořád spojují do řádků. Proud teče proudem. Teď už je pozdě. Když jsme se dostali k tomu smetišti. Objevují se tam antihrdinové vzniklé recyklací hrdinů?

Ono mnohde totiž pointa chybí, nebo přebývá. Nemám například moc rád básně s výraznou pointou – dokáže to zabít lec který text. Pointy myslím patří do jiných žánrů, báseň má být začátkem, verše pak několika schody do prázdna... K vlastní otázce – naše kulturní paměť je přeci zabydlená recyklovanými hrdiny i antihrdiny. Tak by to přeci mělo fungovat, mýtus se přetváří do jiných kulís... od Robina Hooda nebo Jánošíka až po např. protektorátního Péráka... Je těžké hodnotit, jací recykláci jsou hrdinové dneška – chybí nám odstup. Ač primární přežvýkanou směskou nám radostně dodávají filmové blockbustery – superhrdinové Spidermani, Batmani etc. jsou předchystaní supletí těchto archetypálních stereotypů. Nebo popularita Pánů prstenů – ta také těží z pradávných hrdinských mýtů. To vše může tvořit i to tvé kýžené, v tomto případě mytologické, (nevědomé) smetiště v našich myslích. Vzpomínám na Magorův verš: „Ostatně, vůbec, co je archetyp? / Blbost nejspíš, tak bych to typ.“

Fragmenty vyprázdněných představ – dají se tvarovat? Jsou amorfní? Přemýšlel jsi někdy nad souvislostí představy a obrazu? (Mně tam chybí proces zobrazení, pak mluvíme o projekci.)

Opět si nejsem jist, jestli to není na mě moc chytrá otázka.

Od představy k obrazu je poměrně daleko, kdyby nebylo, byla by velká spousta umělců. Představu od obrazu dělí ještě celé dílo. Zpětným chodem pak je fragment, ten od obrazu couvá zpět k představě, která je ve své neverzifikovanosti mnohem méně ohraničená a v podstatě je obsažnější, mnohoznačnější. Fragment je pro mě konkrétní částí v úplnosti nezobrazitelného, nepostižitelného celku – ke kterému odkazuje, který částečně vyjevuje – kdežto dokončený obraz je pouze ostrovem, zploštěním a zjednodušením. Ve své dokončenosti – jasným začátkem, prostředkem a koncem se stvoření příliš nepodobá.

Nedávno jsem si z novin vystříhl obrázek, kde se kapr vynořuje na hladinu s podtitulkem: „Někdy je nutné překročit hranice.“ Joseph Beuys prohlášoval: „My jsme revoluce.“ Potkali jsme se na Krákoru – jaké v tobě zanechal obraz undergroundu stopy?

Velmi příjemné bylo organizační zajištění. Dostatek píp, žádné fronty na pivo, ráno

Pavel Šuhájek

káva do půjčeného hrnečku, namazané chleby. Už to je malá revoluce proti obvyklému stavu věcí.

Představy jsou nádoby a obrazy jejich naplněním. Náplň může být všelijaká. Třeba zkažená... Včera jsem odpoledne trávil u kavárenského stolu... Na titulku novin stálo: „Svobodný za 100 000 000 \$.“ Krásná představa?

Nemyslím si, že představy jsou nádoby – a že by je obrazy naplňovaly, ale to asi není podstata otázky.

Nevím, svobodný se cítím neustále. Dělán to, co dělat chci – a co dělat chci, to i dělat musím, resp. chci to, co musím a musím to, co chci.

Být bohatý by mi vadilo, tížilo by mě svědomí. Neustálými osobními diverzemi se ale udržuji okolo hranic chudoby (k pochopitelné nelibosti bližních), a tak mám svědomí čisté, přestože považuji za čestné pracovat – básníci byli ze všech umělců vždy nejbližší pracujícím lidem a obvykle měli civilní zaměstnání – a to, jak známo, i takoví romantici jako třeba již

zmiňovaný Novalis (management solných dolů). Stejně nikdy nemáš dost peněz, aby sis koupil všechno – takže ztrácíš čas přemýšlením, na co máš a na co už ne. Když žádné peníze nemáš, tento čas můžeš využít k lepším věcem.

Když jsme u těch básníků pracujících... a směnné hodnoty atp. Psal jsi, že se cítíš být ústy, která podávají svědeckou výpověď. Odpovídal jsi, že se točíme okolo témat mimo literaturu. Má literatura nějaké poslání, nějaký cíl? Já se bráním vymezením a světlým zítřkům, duchu doby... Cituji Josepha Beuyse: „Umění (tedy i poesie) je reakcí (osvobozením) na odcizení člověka od výrobních prostředků.“ Sem patří pseudounderground se svým Krákořem, pseudo-filosofie i pseudomoderna...

Obecně se domnívám, že umění – a teď se na tobě dopustím drobné provokace – je výrobním prostředkem transcendence. Nazývání pravým jménem. Proměna věcí v takové, jaké mají být. Proměna tvůrce i diváka. Pro někoho je to magie a pro někoho modlitba – snaha o přiblížení se

Boží mysli. Překročení sebe sama je dostatečný cíl.

Nádoby nicoty, míry nicoty... pěkný oxymorón. Nádobu asociuje míru obsahu. Máš míru, máš meze... Být svobodný, nenechat se omezovat, nepatřit do nádob. Poesie se řadí ke krásné literatuře... Dá se krása vymezit... Když čtu pojmy jako estetická hodnota... rozumíš jim?

Pro mě platí, že básně, z kterých se mi dělá na zvracení, nečtu. To jestli jsou, nebo nejsou uměním, nehodnotím. To se dá vztáhnout i na jiné umělecké disciplíny.

Slova, slova, slova... bládná se uklidnila. Měli bychom to nějak ukončit. Po slovech přijde na řadu jazyk. Kde se bere v jazyce poezie?

To kdybych věděl. Je ale jasné, že poezie z jazyka vystupuje jako z řeky – do které se potom jakýmsi koloběhem vrací a snad ji (tu jazykovou řeku) i zpětně kultivuje.

*Ptal se
Milan Hausmann*

Sépiovou kostí: David Lázeňský

David Lázeňský, narozen 1990 v Pardubicích. Žije a tvoří převážně v Praze, kde pracuje jako antikvář a hraje v kapele „Von Plastic Factory“. V roce 2012 vydal vlastním nákladem svoji první sbírku „Podzimní dítě“. Svoji tvorbou se snaží volně navázat na tradici básníků, vzrůstajících z prostředí českého undergroundu.

Obludné

v záři ohně popíjíme
Podbabské obludné
teplá světla
nasládlý odér
budí v nás genomy
našich praotců
hledíme a mlčíme
a to je dobře.

Marie

Marie, ty boží Mámo,
– Milosti božské plna!
– Pro nás věčnou matkou jsi
– Zpíváme ti s radostí
– Nebe nám tě určilo
– Přijmi naše díky tisíceré,
Matičko milostivá

(sbírka „Podzimní dítě“)

Pouť na pravdu Boží

dýmka na tabák
sirka sálá do tváře oka
kompas
a neminout hory –
tiché a šilené

(cyklus „Loučení“)

Až přijde čas žní

dozadu cuknu hlavou,
otru slinu.
Přepřáháme spřežení, ať
kdokoliv nad námi dlí –
snad světí naše počiny

Resekce mozku

Jen se vzbudím
cejtím, jak mi tvrdne
odkřívám perinu
a hledím ti do očí.
Někdo pochcal chodbu
ty vedle dělaly bordel
zase
tak se pojd' přitulit
ano,
podepíšu tvoji píču

Vzpomínka na malé město

Utichá denní ptactvo
a teplý večer svým nástupem
tlumí
šum rozpálených ulic umlká
přežít
pomalou frekvenci
malého města
ten mezičas
v koutě hospody
kde sedí sami
mezi svými
ne že by chtěli
ale že tu žijí.

před svítáním jdou
každý jinam
tu nejkrásnější samotu
vytěžit až do prvních
paprsků.

(Vzpomínka na léta v Pardubicích)

Ráno po promítání

Ulice prázdné
konečně možnost nádechu
Vaculík má osmdesát sedm
a polyká pomlčky jako
Saturnus svoje děti.

Díky Bohu za všechny
kocoviny léta.

(2372013)

Sračky a psi

Zvracel jsem ze začátku
a už jen do sálu koukám.
Štěká a
sere.
Tak pokračuje
mejdan za největšího básníka.
„Ivane Martine!“
řve z gatí stažený
„Ivane Martine!“
Obřadně opakujeme
a na rakev padl hnědý list,
utichlo šveholení vlaštovek
a všechny tváře kolem mlčí,
...

(9. listopadu 2012 – rok bez M.)

S. P.

tam
kde teče kozí mléko
milkovaly se spolu
podzim a léto

větrem
coby proutkem honili
svá stáda po stráni
té krajiny

probdělé noci se sny i bez snů
směje se vlídně i pasáček oslů

(Milkovice u Libáně)

a)

Zaváté doby se probouzejí
a já námezdní blouznivec
usínám

Jak prostý hrobek a mauzolej
i já pocestný bláznivec
umírám

Pod hlavou mech a z jehličí
peřinu.
Dal bych Vás všech za jednu
vteřinu.

Jenomže pro Vás a jiné já tu dnes žil.
„Bože můj, Bože, proč jsi mě opustil?“

(sbírka „Podzimní dítě“)

Na hliněné niti

Prohlížím staré bločky, abych se jich „zbavil“, abych se už k nim nemusel vracet. Jsou tam různé zápisky, telefony, sem tam nějaká adresa, „náhlá“ úvaha, noční výkřiky. Mám zrovna v ruce jeden z těch sešitků, chybí mu obálka, ale podle několika datací uvnitř je z jara a léta 2009. Listuju – a na jednom místě nacházím překvapivě písmo Magorovo. Už jsem na tu pražskou situaci úplně zapomněl. Seděli jsme jednoho dne v nádražní Oáze a já se zrovna (věren označení „monoman“, jak o mně kdysi poznamenal Václav Havel) zabýval „anketní otázkou“ pro revui BOX. Týkala se „živé kultury“, té současné, její potřeby, jejího fungování, vlastně především touhy po ní. Téma nezávislé kultury. Na čem nezávislé? A proti čemu se vlastně angažuje (či může či má angažovat)? Docházím k Woodstocku a roku 1969. Miluju jeho atmosféru i „způsob“, byla to jen dobová závislost? mládí? Vietnam? šedesátá léta jako zvláštní konstelace vícera fenoménů? co z toho zůstalo? a je to vůbec možné, aby to nadšení, ta volnost, ta euforická prosycenost vzduchu ke skutečně lidskému dýchání se někdy vrátila a v téže intenzitě se mohla opakovat? Tak nějak jsem přemýšlel nad tou anketní otázkou a chrлил na Magora své „vize“ a přesvědčení.

Martin však k tomuto mému mluvení zůstával více méně inertní, jen někdy, chvílemi, se hořce pousmál. Bylo vidět, že má vůli a snahu něco k věci mi sdělit, a to taky projevil, když jsem mu po nějakém čase přistrčil svůj bloček, aby mi k té věci – jako snad odpověď na tu anketní otázku – něco napsal. – Vytáhl z kapsy propisovačku, sundal brýle (na blízko viděl dobře) a napsal toto:

„Nevím, proč by měla existovat vůbec jakákoli kultura, ale evidentní je, že existuje, zřejmě proto, že je bytostnou lidskou potřebou. To, že jsme v NATO (což mne těší) a v EU (což mne netěší), s tím myslím nijak nesouvisí. A že bychom žili v právním státě, to snad tvrdí jenom zpučná vrstva těch, kteří mohou beztrestně páchat cokoli. Za jednu z největších chyb roku 1990 považuju ustavení tzv. kontinuity právního systému – legalizování komunismu do dnešních časů. Nicméně – možná právě proto tady nutně tzv. nezávislá kultura existuje a bude existovat dál, jelikož její tvůrci nechtějí mít s vládnoucí vrstvou a jejími svinstvy nic společného. Ale nesmíme přehlédnout, že na něčem kultura závislá přece jenom být musí – a to na míře talentu těch, kteří ji vytvářejí.“

Čtu odpověď – a ptám se: „A na míře charakteru nezáleží?“

Magor bere bloček a píše:

„Charakter je v umění na hovno, když nemáš talent.“

Dole pod tím mám napsáno:

„Smíchov, Oáza, 14.56“. Který den to ovšem bylo, z bločku vyčíst nemohu. Nejspíš někdy v půli května 2009.

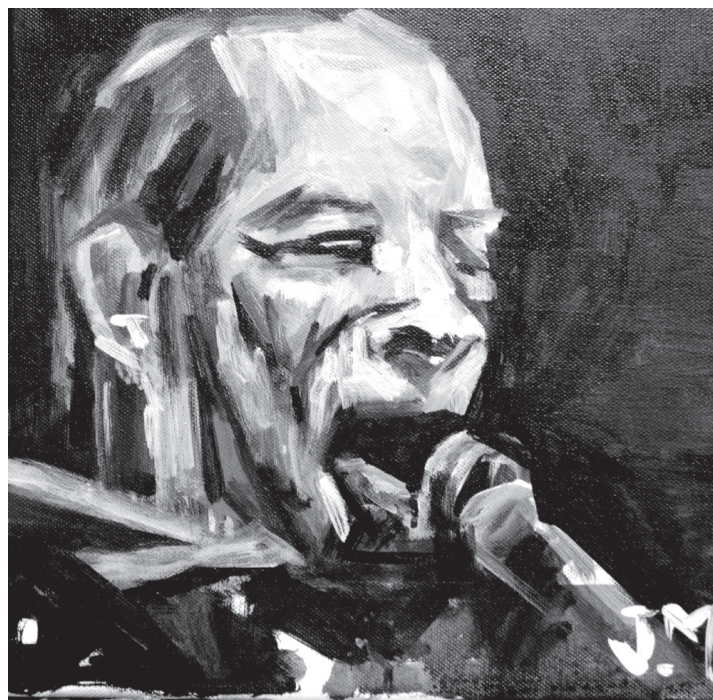
Časem a příležitostně bych rád o Ivanu Martinu Jirousovi toho napsal více. Rád bych taky tímto způsobem sdělil i jiné zásadní věci, na něž se zapomíná a které jsme s Magorem sdíleli. Snad přijde takový čas. Neumím plánovat. Ptá se mě někdo, „Co budeš dělat příští čtvrtek?“, ale já nevím, příteli, ani co budu dělat dnes! Ty dny jen navlékám „na nit nepevnou“, jak jsem psal minule, a spoléhám na instinkt a právo a spravedlnost a pravdu, na všechnu tu anti-postmoderní veteš, která mě vede svými cestami – a stále mi jen zůstává ono pohádkové „mha přede mnou, mha za mnou“. Na více se nezmohu.

Ale abych zde podal ještě jiné pravdivé zprávy, pokládám za dosti důležité, že se mi podařilo obnovit „vernisaže jednoho obrazu“, navázat na ty staré – jak aspoň věřím – v poctivé kontinuitě. Tu poslední si zde dovolím uvést – na doplnění toho dnešního „náhrdelníku“:

Portrét Martina Jabůrka

Vernisáž jednoho obrazu, Brno, Sklep Skleněné louky, 28. 5. 2014

Martina Jabůrka a jeho práci znám už řadu let. Vždycky jsem oceňoval, že svou tvorbou směřoval k životu, nikoli k technice pro techniku. Volil různá média projevu, od klasické malby, přes počítačové

Obraz Martina Jabůrka: Zpíová

tvárněnou kresbu, po na míru šité objekty, třeba zrovna zde ve sklepení Skleněné louky. (Musel ovšem ten jeho „vánoční“ objekt být po vernisáži svěšen, neboť bujarost tehdejšího zdejšího publika negarantovala bezpečnost; ač povětšinou ne pyromani, vždy někde něco hořelo. Tehdejší provozovatelka klubu neriskovala.) „Nejvíce ze všeho mne zajímá ne zátiší, ani krajina, ale lidská tvář,“ říká Henri Matisse ve svých Malířových poznámkách, a pokračuje: „Ona mi nejlíp umožňuje vyjádřit ten – abych tak řekl – nábožný pocit života. Nesnažím se vykreslit podrobně všechny rysy obličeje, vyjádřit je jeden za druhým s anatomicou přesností. Když mám před sebou italský model, který ve mně při prvním pohledu vyvolá jen představu čistě živočišného života, přece objevím jeho základní rysy, proniknu do linií jeho obličeje, tlumočím onu nesmírnou vážnost, která žije v každé lidské bytosti. Umělecké dílo musí nést celý svůj smysl v sobě a vnutit jej divákovi, ještě než se seznámí

Obraz Martina Jabůrka: Kouřící dýmec

s námětem. Když se dívám na Giottovy fresky v Padově, nestarám se o to, jakou scénu z Kristova života mám před očima, ale ihned pochopím cit, který z nich vyzařuje, protože je obsažen v liniích, v kompozici a v barvě, a název jen potvrdí můj dojem.“

Výběr obrazu pro tuto vernisáž samozřejmě vždy ponechávám na autorovi. Martin si vybral portrét, navíc portrét na první pohled identifikovatelný.

Malíř James Whistler tvrdí, že „řící umělci, aby pracoval podle skutečnosti, je totéž, jako říct pianistovi, aby se na piano posadil“. Jde o realitu a pochopení vnitřní. V portrétu jde vždy o jistou škálu, pokud možno co nejširší, v zachycení právě vnitřního života portrétovaného. Vystižení tohoto je částečně darem, částečně výsledkem poctivé snahy o pochopení osobnostních vlastností modelu, a konečně v ideálním případě správným intuitivním vhladem do vnějších rysů tváře, které v sobě nesou celý život člověka, bez ohledu na časovou osu.

Kdysi jsem viděl jednu portrétní skizzu přítele-malíře † Jiřího

Obraz Martina Jabůrka: Úsměv (výřez)

Kříže. Sedmnáctiletý model byl zachycen dokonale ve výrazu, v odvážném nastrojení dotyčného vůči nepřízni světa, a současně v nevýslovné čistotě mládí. Když jsem si portrét blíže prohlížel, k svému údivu jsem zjistil, že celé to vystižení, přesnost a trefnost, je dáno asi dvoumilimetrovou čárkou grafitové tužky, spíše úderem tohoto kreslicího nástroje alkoholicky se chvějící rukou malířovou. V tom výrazu bylo vše. Celá osobnost.

Osobnost Filipa Topola byla složitější. Také na zde pověšeném portrétu vidíme vlastně již člověka zralého. Adekvátně tomu je rovněž obtížné takovouto osobnost zachytit, v oněch škálách, o nichž jsem mluvil. Oči ovšem se doberou všeho podstatného. Nepotřebují průvodce.

Filip T. se dožil o rok více než básník Pavel Ambrož Homér, než legenda šedesátých let Jack Kerouac, než jiný velký proklatec, mistr malby Mikuláš Medek. Důvody tak časného odchodu ze světa, které jsou vždycky jen vnější a nedůvěryhodné, nebudu rozebírat. Dovolím si jen skončit drobným citátem z díla Martinova oblíbence Charlese Bukowského, z knihy Faktótum:

„Nemohl jsem se donutit, abych si přečetl inzeráty na volná místa. Už jenom ta představa, že bych měl zase sedět před nějakým člověkem u psacího stolu a tvrdit mu, že chci práci a jsem schopen ji dělat, už to na mne bylo moc. Abych řekl pravdu, celý život mi připadal úděsný; děsilo mě, co všechno musí člověk stihnout, jen aby měl co jíst a kde spát, a taky něco na sebe.

Tak jsem radši ležel v posteli a chlastal. Když chlastáš, ten svět venku tam pořád ještě je, ale aspoň ti právě v té chvíli nejde po krku.“

J. E. F.
Brno, Alfa Passage, neděle 8. června 2014, 17:05

Nedělní filigrán

Spartakiáda

Proč se ta žába tak naparuje a kuňká?
Vaří se tam, peče se tam a podává
pražská šunka.

(9. IX. 1960 ještě odpoledne)

V angličtině

Little Dorrit,
po česku zas litr dolít,
působí to na míchu:
kolik je v tom kalichu?

(ještě za světla)

Ta věc už je jistá

Hus byl anarchista:
národu prý nemá vládnout,
kdo má těžký hřích.
V Čechách se říká břicho,
na Moravě břich.

(9. IX. 1960 v noci)

Byli jsme s Františkem Bílkem

a jeho paní
v Národním divadle. Dával se tam Maeterlinckův
Modrý pták. Sedím v lóži při parteru.
Je přestávka. Přistupuje k nám neznámá
paní, vyzdvihuje k nám obličej, říká své
jméno a povídá: „Já jsem bývalá
milénka Karla Hlaváčka.“
Nebyla ještě tak stará, tak asi kolem
padesáti. Od této chvíle vím, proč básník tak brzo umřel
a měl tak ryšavé nálady.

(podzim 1960)

... brumle rabovaných čmeláků

když jednoho přetrhl pasáček,
aby okusil léčivých bylinek
ještě teplých. I tak se může umřít,
co je světu do toho?

(podzim 1960)

Na Vyšehradě

jak v slepičí hradě
spí básníci:
někteří trpěli moc,
dobrou noc, dobrou noc!

Škoda Vrchlického
nebo Zeyera,
každý měl něco svého,
jednoho trápila víra,
druhého nevěra.

Dobrou noc, dobrou noc!

(září 1960)

Z posledních veršů Jakuba Demla (1878–1961), dle vydání ve Vetus
Via, Brno 1998. Texty psané tužkou na okraje Rudého práva.

Dřevěná cikáda

DNO 20

2014, Revue+CD Kontroll live Krákor 2013

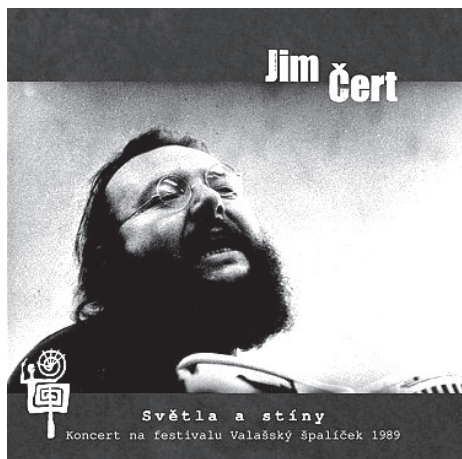
DNO: půlročník – prasečí pohrobek, undergroundová kulturní revue. Azyl hledačů jiné kultury.

Časopis o česneku a kultuře, s výtvarnou přílohou Andreje Čuláka a živákem Kontroll z Krákoru 2014. Výroční číslo vyvedeno v kýčovitých barvách.

JIM ČERT

SVĚTLA A STÍNY (LIVE 1989)

Indies, 2014, CD

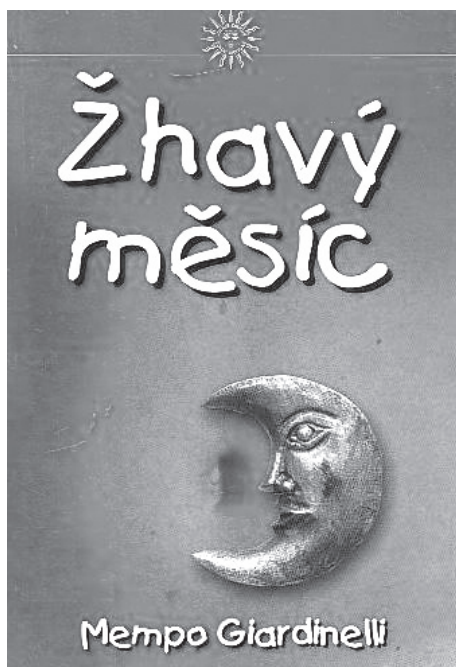
Album Světla a stíny přináší téměř kompletní záznam koncertu démonického harmonikáře a zpěváka Jima na festivalu Valašský špalíček v červnu 1989. Bylo to mimořádně zdařilé vystoupení – jedno z mála veřejných, které tehdy Jim Čert odehrál. Jak vzpomíná dramaturg festivalu Karel Prokeš: „Tím, že hrál poslední, nebylo už nutné dodržovat limit dohodnutých pětadvaceti minut a mě ani nenapadlo nějak ho brzdit. Koncert tak byl téměř dvakrát delší, Čert balancoval na hraně

mezi poezií, hospodou a hřbitovem, a mě vážně fascinovalo, jak své vystoupení po celou dobu držel pod napětím, jak si hrál s tou energií v sále.“

MEMPO GIARDINELLI

ŽHAVÝ MĚSÍC

Julius Zirkuss, 2002, kniha

Rozebraný titul z latinskoamerické edice Artigas v překladu Jana Mattuše pouze u nás!

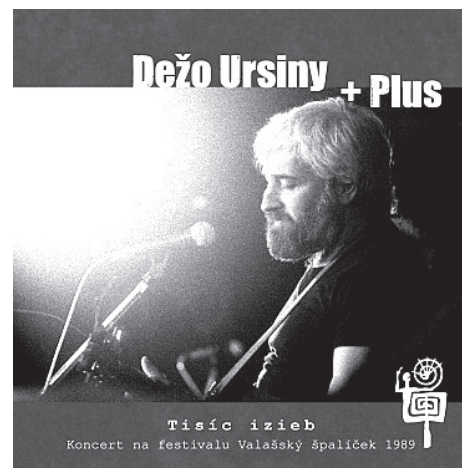
Zapomeňte na magický realismus a zkuste erotickou magii! Žhavý měsíc, ověněný literárními cenami, vypadá především jako thriller, parafráze na Fausta, možná apokryfní černý román. Pro někoho bude studií životního období, kdy „milovat už není koho, umírat je ještě čas“, pro jiného Dostojevským v kostce, pro dalšího syrovým dokumentem o dlouhé ruce policejního režimu. Každý plán má omezený prostor, ale mimořádně graduje, a klubko zmijí různých motivů se zavíjí v dokonalý gordický uzel: jemu je dvaatřicet, jí pouhých třináct, ale v tom zdaleka není jediný problém. Na horkém severu Argentiny nastalo léto, kdy žhne i měsíc, a on se vrátil z Paříže, kde odvykl jeho paprskům. Děj vás pořádně zdvihne a závěr z výšky usadí. Přečtěte si tento film!

DEŽO URSINY + PLUS

TISÍC IZIEB (LIVE 1989)

Indies, 2014, CD

Dežo Ursiny nikdy moc nekoncertoval, proto je dnes vzácností každý kvalitní záznam jeho vystoupení. Album Tisíc izieb přináší kompletní nahrávku z festivalu Valašský špalíček v červnu 1989, kde Ursiny hrál za doprovodu skupiny Plus. Reperto-

ár tehdy vybíral ze svých vynikajících desek z 80. let, zazpíval i legendární Lennonovu Imagine. Ursinyho význam pro slovenskou hudbu je mimořádný. Od svých začátků se skupinou The Beatmen vždy vytvářel osobitou hudbu, složil množství neobyčejných skladeb a při koncertech publikum fascinoval svým charismatem. Naštěstí si díky tomuto dochovanému záznamu můžeme opět připomenout, jak výjimečný umělec to byl.

Na Potulném dělníkovi 2014 očekávejte:

JAROSLAV ERIK FRIČ

JSI ORKNEYSKÉ VÍNO A JINÉ BÁSNĚ

Ears&Wind Recors, 2014, kniha

Kompletní básnické dílo brněnského básníka J. E. Friče z let 1996 až 2010.

IVAN MARTIN JIROUS

MAGOROVA VANITAS

Vetus Via, 2014, kniha

2. vydání sbírky z roku 1999.

HYNEK OZZY PASEKA

SKANDÁL V PÁTÉM PATŘE

Vetus Via, 2014, kniha

První sbírka brněnského básníka bude pokřtěna na Potulném dělníkovi v RC Brooklyn.

FRANTIŠEK LÍZNA

JAK JEN TESKNÁ JE NOC

Vetus Via, 2014, kniha

Básně v próze, vybrané Igorem Ficem z většího množství duchovně inspirativních, poeticky silných textů.

UM PAKULTURY 12

samonáklad, 2014, almanach

Sborník básnických autorských textů, tentokrát převážně s erotickou tematikou.

Tyto a další tituly lze objednat
v internetovém obchodě drevencikada.cz

Šperhákem

Často s nechutí a nedůvěrou otevírám computerový Facebook (na nějž – na tento svět pro sebe – jsem přistoupil s pokorou i furiantstvím, právě takovými, jaké toto přistoupení jiným znemožnilo) – pak ovšem oko padne na jméno přítele Ivana M.! – představen spravedlivě, poctivě, diskrétně. Není špatné někdy něco (a někoho, kdo vulgárním sebeprosazováním pohrdá) – připomenout. (K článku o Ivanu Motýlovi od Jaroslava Plesla v *Týdnu*: „... Přestože nikdo v redakci *TÝDNE* neumí psát tak dobře jako on, náš básník občas propadá nejistotě, zda ještě odvádí dobrou práci. Pak mu někdo z nás musí po pravdě říct, že je nenahraditelný. Bez Ivana Motýla by *TÝDEN* nebyl tím, čím je. ... Ostrava. Tam... žije a tvoří. »Ostrava je pověstným tavicím tyglíkem, chvíli jste Prajžák, pak zase divoký Slovák, za hodinu polský vlastenec, záleží, na koho narazíte v ostravských výčpech« řekl Ivan svému kamarádovi Jiřímu Peňásovi, který ho minulý týden zpovídal v rozhovoru pro Lidové noviny. – Ivan má pravdu. Ostrava je magické město. Možná dokonce nejzajímavější město v naší zemi. ... Jestli máme svůj New York, pak je to určitě Ostrava. Lidé jsou tam přímí, ostrí, ale rovní. Rovní jako Ivan Motýl, náš ostravský básník. ...“).

Dovídám se, že nejpobláznější politik–podnikatel v této zemi, s procenty popularity vysoko nad 50 %, „seškrtal rozpočet na kulturu o miliardu korun“, – snad to jeho popularitu ještě zvýší. Pobývá zrovna v republice Noam Chomsky, který ve svých poznámkách k strategii médií velmi pěkně říká (mimo jiné): „Je důležité přimět lidi k neschopnosti rozumět technologiím a metodám používaným k jejich zotročení. Kvalita vzdělání poskytovaná nižším sociálním vrstvám je úmyslně udržována nevalná a mizerná, jak je to jen možné, aby mohly být manipulovány jako ovce.“ – Kultura? co to je? k čemu? minulý prezident říkal, „až na ni budeme mít...“, tito už ani toto neříkají, sahají po revolveru prostého rozpočtového seškrtání, jako v trafice, jako ve firmě... Je mnoho možných definic kultury; mám zde jednu hezky poznačenou: „Vývoj lidství, jímž se opouští stav hrubé bestiality.“ – Těšme se.

V poznámkách Josefa Floriana z roku 1927 čtu glosu na téma „Soukromé věci osobnosti“: „Veliký spisovatel španělské Ameriky, José Enrique Rodo, praví ve svém posmrtném díle *El Camino de Paros*: „Národům třeba především vstřípnosti a v nich tak rozšířiti, aby se to stalo obecným přesvědčením, že nic jim nepomohou ani bohatství, ani intelektualita, ani kultura, ani síla zbraní, budou-li jednotlivci postrádati jedné nezbytné vlastnosti, základní, svrchované hodnoty: *Býti někým*, míti *osobní* charakter (rás).“ – Jenže, ó běda,“ uzavírá J. F., „z pravdy takové nauky čerpají u nás zatím jen Leciáni (*dnes by se řeklo třeba Krejčíři, ale výběr by byl bohatý – pozn. jef*) k svému obveselení, pak několik umělců a básníků k své strážni. Neboť nastala likvidace lidské Osobnosti, humanita, humus.“

Jeden starý nápis: V Neapoli na náměstí Trinita Maggiore, nad jedním knihkupectvím na bílém plátně možno číst velikými písmeny vymalovaná slova: **DŮM BEZ KNIH JE PŘEDHISTORICKOU JESKYNÍ.**

A na závěr – nesmrtelný Šalda takto píše: „... zvláštní opatrnost a nedůvěru věnovat soudům odborníků, oficiálních hodnotářů akademických a katedrových. Proč? Poněvadž ti lidé bývají obyčejně nafouklí, po ruskinovsku mluveno, vědění, jež nadýmá; poněvadž člověk může míti veliké *vědomosti* a přitom nic *neznat* a ničemu *nerozumět*; ... Jsou jistě hlouposti, kterých se může dopustit opravdu jen t. zv. odborník; prostý člověk o zdravém rozumu se jim vyhne. ... (F. X. Š., *O t. zv. nesmrtelnosti díla básnického*) –

j. e. f.
červen 2014

Zababóněno Písničkáři

Páteční setkání písničkářů je už sedmým rokem nedílnou součástí programu Vůdštoku (festival na Kyjovsku – pozn. red) a jsou oblíbená nejen mezi návštěvníky, ale také mezi amatérskými písničkáři. Pokud vás zajímá, jak to celé začalo, tak čtěte dál. Neraď se chlubím, ale o písničkářích toho dost vím. Byl sem totiž u toho, když tato tradice na okrese Hodonín vznikala.

Poprvé jsem se na koncertě písničkářů ocitl na začátku roku 2000 a stalo se to v jednom baru v Aucklandu na NZ. Vytáhl mě tam kamarád Leo, u kterého jsem tehdy bydlel. Dřív se živil jako DJ a znal spoustu aucklandských hudebníků. Mám dojem, že tam tyhle akce pořádali každý čtvrtek. Na pódiu se v průběhu večera vystřídal asi 5 písničkářů. Byl to příjemný večer. Byl sem nadšený, protože sám hraju na kytaru a skládám vlastní písně a znal sem i několik dalších autorů. Tehdy mě napadlo, že něco takového zorganizuju, až se vrátím zpátky do ČR.

První setkání písničkářů sme uspořádali s Fanoškem o rok později v sále hospody U Macků ve Strážovicích. Hrál tam tehdy Zdeněk Čudlák, Víta Začal, já a na další účinkující si už bohužel nevzpomínám. Myslím, že dokonce existuje zvukový záznam. Až bude čas, zkusím ho najít. Největší hitovka toho večera byla píseň Běžte všeci do piče od Zdeněka Čudlíka. Tahle skladba už dnes na okrese Hodonín prakticky zlidověla a slyšel jsem ji hrát u mnohých táborových ohňů. Ostatně sám ji mám taky ve svém repertoáru. Tato akce vzbudila velký ohlas. Dokonce se mně začali sami ozývat úplně neznámí amatérští písničkáři, že by si chtěli zahrát. To sem vůbec nečekal, ale neváhal sem zorganizovat další ročník. Konal se v sále legendární hospody U Jančů a proběhlo jich tam pod mojí dramaturgií několik. Nejvíce si vzpomínám na ten, kde jsem poprvé zazpíval píseň Běž do prdele lásko. Byl sem tehdy nešťastný z drsného rozchodu a hrozně sem se při koncertě ožral. Po pár ročnících sme se ale s vedením názorově rozešli. Nicméně tradice nezankla a setkání písničkářů tam probíhají pod novým managementem dodnes.

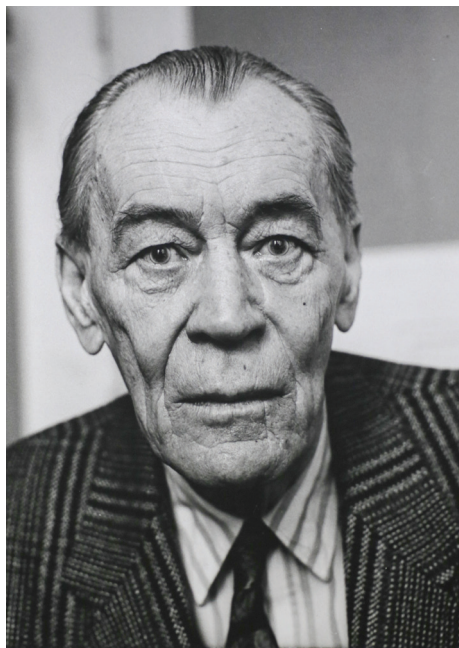

A tehdy nějak vyplynulo ze situace, že nás napadlo oživit Nenkovičův Vůdštok o vystoupení písničkářů. Tak se z Vůdštoku stal dvoudenní festival. Písničkáři na Vůdštoku mají jasné pravidla. Vystoupit může každý, kdo má vlastní tvorbu. Na koncert má každý půlhodinu (tzn. 5, 6 písniček). Vstupné se vybírá během produkce do klobouku a na konci se spravedlivě rozdělí mezi účinkující. Za ty roky zahrála na Vůdštoku pěkná řádka autorů. Namátkou: Láďa Zítka, Nikola Mucha, Radim Babák, LavLav, Jan Lamram, Lenka ze Snovídek, Jana Štěpánková a mnoho dalších. Písničkáři v našem regionu zapustili kořeny a vzniklo mnoho dalších podobně koncipovaných akcí. Písničkáři na Tasově, Čejeský demižón, Písničkáři na přístavu. Su velice rád, že sem byl u toho a možná su na to dokonce pyšný.

Váš Rum

Uši a Vítr

Naše duchovní instinkty jsou zastřeny...

Zdeněk Rotrekl, básník, esejista, literární historik, v roce 1949 odsouzený komunistickým režimem ve vyfabulovaném procesu k trestu smrti (trest byl posléze „zmírněn“ na doživotí), se již jednou na stránkách novin Uši a Vítr objevil, nadvakrát, ve dvou dílech pomyslného rozhovoru s Ottou Filipem („Rozhovor bez otázek mezi Z. R. v Brně a O. F. v Mnichově“, původně in: Svědectví č. 85, Paříž 1988, noviny Uši a Vítr č. 7 a 8 r. 2011) – „jako hold jednomu z neprodajných – Z. R.“. Tak či onak následující fragment rozhovoru na ten dávný, „pomyslný“, poněkud navazuje. Přítel – básník a editor, undergroundový archivář – Luboš Vlach mi k tomu napsal: „Rozhovor byl nahráván na diktafon, proběhl v bytě pana Rotrekla na Staré osadě, ještě předtím než se přestěhoval na Údolní; někdy v druhé půli devadesátých let, nevím už přesně kdy; ještě jsem měl připraveny tři otázkové okruhy, ale pan R. byl pak nemocný, pak se stěhoval, já to odkládal, na někdy; ale i tuto dílčí verzi prohlédl a zredigoval; takže je to takový fragment, ale připadá mi, že je pro něho poměrně charakteristický a že i přes tu neuzavřenost má hlavu a patu; no nalož s ním, jak uznáš za vhodné.“ Tož tedy nakládám – a rád poskytuji k publikaci touto cestou, s poděkováním „všem zúčastněným“.

j. e. f.

V knize „Barokní fenomén současnosti“ píšete, že nevěříte příliš na náhodu (ať v barokním či nebarokním smyslu). Proč tedy v předznamenání románu „Světlo přichází potmě“ máte větu: „Pakliže by se čtenáři zdály některé události jako povědomé či známé, jedná se o podobnosti a shody zcela náhodné“?

Ano, náhoda je něco bez příčiny, bez jakéhokoli backgroundu, bez jakéhokoli pozadí, jako když se utrhne rampouch nebo spadne taška...

Ale ono se nic neděje bez příčiny, NÁHODA je jedno z Božích jmen.

Omne ens habet causam; já náhodu relativizuji v tom běžně užívaném smyslu, jímž se chce něco naznačit, k něčemu vyzvat. Takzvaná náhoda je určitým symbolem. Nebo, přesněji řečeno, znamením.

Existují různá pojetí náhody. Např. Tomáš Akvinský (v návaznosti na Aristotela) uvažuje náhodu jako synonymum účinku. Ovšem účinku dějícího se bez jakéhokoli pravidla.

Jsou věci neuvěřitelné. Samozřejmě, kdo trochu obcuje i s jinými věcmi než konzumními, tak se s tím setkává pomalu na každém kroku, každý týden...

Nahodilost (kontingence) je teologickou odvozeninou pojmu stvoření (oproti Nestvořenímu, kterým je čirý akt – actus purus). Řeknu to takhle: naše duchovní instinkty jsou už natolik zastřeny povrchním životním stylem, že to už ani nevnímáme.

Hluchota vůči jemnému, esenciálnímu, je důsledkem té vnějšíkové orientace?

Ano.

Pokud by se něco dělo bez příčiny, tak jaké by to mělo konsekvence? Patrně zničující.

Nu ano, naprostý chaos, zmatek a hromada šutrů s lidskými hnáty, haha... Onen pokyn v úvodu mé knihy, ten prst, to je taková prevence.

Chápu, lidé jsou někdy (často) dosti paranoidní.

Ono někdy i ten člověk, který žije mimo běžné nažívání, musí být někdy nakopnut. Ale to kopnutí je proto, aby bylo pochopeno a reflektováno, jako vlastně všechno. Je třeba reflektovat a nenechávat se strhnout. Alespoň o to jsem dost pečoval. Nenechat se strhnout takovým tím běžným provozem.

Nepodlébat davovým sugescím a tzv. veřejnému mínění?

Dnešní běžný člověk z ulice žije takovými pěti procenty svých možností. To je takové to „z práce do práce“ – „kolik tam máš?“ ...

„jak to, že máš o stovku víc než já?“, jedno pivo, druhé pivo, televize...

To je realita tzv. obstarávače. Ten nenachází klidu. Televize mu supljuje kontemplaci. Určitě. Televize mu vnucuje životní styl.

Výsledkem je onen kalup, rozštěkanost a zničivost.

Vrátil bych se ještě k tomu „životnímu stylu“. Ten se totiž týká paměti a reflektování naší zkušenosti a dějin. O tom už odmítám dál psát, protože psát o tom pořád dokola už působí krajně blbě. Už jsem se o české kulturní diskontinuitě namluvil dost. Rád cituji slova filosofa Santayany: „Společnost, která nereflektuje svoji minulost se odsuzuje k tomu, aby ji znovu prožívala.“

Člověk, ani jako novorozenec, není tabula rasa.

Nikdy nezačíná od nuly... Pouze pokud chce tu nulu, stůj co stůj, vytvořit. Z jakého důvodu? Nechce něco vidět, kromě jiného proto, že tu působí svědomí a musel by se pak zamýšlet nad tím co dělal (např. v padesátých letech, nebo normalizaci apod.) Já Vám ukáži jednu legraci. Podívejte –

7. 7. 1952, Krajská komise pro boj proti americkému brouku v Karlových Varech: „Krajská komise pro boj proti americkému brouku“ vybláňuje 19. 7. 1952 celokrajskou generální hledačku na největšího škůdce našeho hospodářství, amerického brouka. Jest vlasteneckou povinností každého občana zúčastnit se této celokrajské hledačky, aby posel amerického imperialismu byl v našem kraji zničen a zabráněno mu v dalším šíření do východních krajů a k našim východním spojencům. Sraz všech hledačů je v 15 hodin před MNV a v městech na určených seřadištích.

Krajský zmocněnec pro potírání amerického brouka Beneš Josef

Ta krajská komise řídila okresní komise, které řídily místní komise v každé dědině, v každém Zapadákovu, kde všichni hledali amerického brouka, dobrovolně nebo nedobrovolně. Ale všechno to podléhalo ústřední komisi.

Absurdita – když ne jak z Kafky, tak z Ionesca.

A tohle jsou věci, které je třeba reflektovat. V tomto jsou velké možnosti románu. Stačí se kouknout jen kousek za roh (a ovšem to napsat...) Problém spočívá v té reflexi! Vzpomínám si, že ve svých jednadvaceti letech jsem šel pěšky ze Svitávky do Kunštátu za Halasem. Tam se – to Vás možná překvapí – jakákoli ideologie nesměla objevit. Halas uměl fantastickým způsobem podat chápavou a přátelskou ruku. Mluví o tom z toho důvodu, že František

Halas říkal větu: „Pro začínajícího autora je důležitější charakter než talent.“ To je samozřejmě pravda.

Co chápete pod slovem „charakter“?

Povahovou dominantu. Charakter je vedle vůle motorem tvůrčí osobnosti.

Vůlí myslíte co? Umění rozlišovat?

A rozhodovat.

Rozhodování je však determinováno tím charakterem, charakterovou strukturou osobnosti.

Člověk se rodí s určitými předpoklady...

... a rozhoduje se na základě premisy (nebo-li předsudku).

Talent je vrozená dispozice, kdežto charakter se získává, zkouší, zakaluje.

Akademická definice charakteru říká, že charakter je soubrem relativně konstantních vlastností osobnosti, projevující se v jejich činech, psychických stavech a způsobu myšlení.

Cesta k uměleckému tvaru vede přes osobní, denně riskující život.

Rozhodování je riskantní vždycky. Pokud rozhoduji, tedy volím z více možností, přičemž důsledky nemusím, ba nemohu, doblédnout. Mohu se zmyšlit.

A za mýlku se platí.

Omyl může být i darem, pokud je však na-

blédnut. Chyba vyučuje. Ale pouze když je nazřena, či jak říkáte reflektována.

Taková píle je nezbytná.

To zajisté vyžaduje osobní nasazení a důslednost.

Vůdčí slovo má ovšem charakter, tíhnutí...

Charakter údajně utváří osobní strukturu, ale sám je rovněž utvářen – smyslem pro kreativitu a intuici. Pane Rotrekle, co „barokní fenomén“ v postmoderně?

Ptal se El Greca Velazquezův švagr – „Co je důležitější, linie nebo barva?“ To je otázka na zabití, protože linie/čára byla kánodem Michalangelovým. A tento Krétan (El Greco) odpoví okamžitě spatra: „Samozřejmě barva.“ No, představte si, kdy to bylo vyřčeno. Ta věta spala asi 200 let. Až koncem předminulého století byla objevena symbolisty a impresionisty – a vliv El Greca byl tak velký, že zasáhl dokonce až do Čech. Kunshistorik Zdeněk Kalista mi vyprávěl, jak se Karel Teige jeden čas pídil po každé sebemenší reprodukci El Grecova obrazu.

El Greco anticipoval, viz onen výrok Aldouise Huxleye: „Kdyby se El Greco dožil stáří Tizianova, tvořil by úplně abstraktně jakýsi kubismus bez krychlí, naprosto niterný.“

Ovšemže zase platí, že kumšt zraje v klidu, tichu, pohřížení, samotě.

A aktualizace baroka „v éře“ postmoderny?

Postmoderna dějiny a paměť nemiluje, místy přímo nenávidí.

To asi nebude tak zcela jednoznačné. Postmoderna není diskontinuální, tváří se neutrálně a flexibilně, je zkrátka synkrezí.

Ta terminologická nejasnost je strašná. Je třeba přesně charakterizovat. Když uznáme, že existuje nějaká postmoderna, tak musíme charakterizovat modernu. Musí tudíž existovat i nějaká premoderna a tam lze spatřit přízrak takového starodávného baroka. Já nereflektoval baroko historické, to mě ani ve snu nenapadlo.

Proto jsem se Vás ptal na jeho aktuální podobu.

„Barokní fenomén v současnosti“ jsem psal v disentu. Tenkrát barokní bádání u nás naprosto oněmělo. Teď najednou je baroka všude plno, výstavy, monografie... Barokní pocit se dá těžko definovat, snad se dá opsat něčím, co prochází.

Průběžností?

Má otázka zněla: jak tyto barokní prvky prochází romantismem až do dneška? Romantismus – to je taky sranda – oni si romantici řekli, že nejčistší formy kulturní i životní jsou v lidu, v lidových písních, v lidových zvycích apod. – to byl Rousseauismus... Začalo se se sběrem lidových písní (u nás Sušil, Erben, Bartoš); ale tím sběrem se sami ocitli na počátku baroka. Odtud je i píseň „A když bylo před kostelem, hádala se duše s tělem“, což je něco naprosto typického...

*Ptal se Luboš Vlach
foto Libor Stavjaník*

K Milanu Kozelkovi

Milan Kozelka (*1948), básník, prozaik a performer, originální a vytrvale aktivní osobnost českého výtvarného umění a nekonformní literatury. Ač se věnuje rovněž lektorským vystoupením na vysokých školách, jakož i v galeriích a klubech, sám by na tričku mohl mít spíše nápis „Moje univerzita“ (jak s odkazem na Maxima Gorkého kdysi na svém oděvu nosíval brněnský Sonny Halas). Manhattanský deník je výsledkem autorova newyorského putování, metaforickým ztvárněním aktualit současného umění, politiky i „národního charakteru“. Drobné texty sevržené formy, vtipných a překvapivých point obsahují i nesentimentálně „pamětnické“ náhledy a srovnání. Knížka svěží, psaná osvobodivě temperamentním perem.

112 stran, 12,3 × 15,6 cm, česky, brožovaná vazba.

Vyšlo v edici Želetavka, sv. 46, v roce 2012 (1. vydání).

Obálku navrhl a typograficky upravil František Štorm.

Dva pozoruhodné e-mailové dodatky,
Petr Král a John Bok:

*Milý Milane,
při čtení Manhattanského deníku si nepřestávám mumlat: „to je inspirovaná kniha“, a to jak nad jejími (Vašimi) pamfletickými elány, tak nad „lyrickými“ (kontemplativními) pasážemi. Nakonec to tedy píšu i Vám,
a tím víc za tu knihu děkuju,
Petr Král*

*Milý Petře, já si nemumlám, já blaze chrochtám, nejen kvůli Manhattanu a pro to, cos tobě příznačným způsobem Milanovi napsal, ale i pro samu skutečnost, že tohle malé hnojiště stále rodí velké duchy, básníky a spisovatele, kdy z těch nejlepších mám to štěstí mít některé za své vzácné přátele. Když před časem napsals dopis, jimž jsi napomohl získat Milanovi stipendium, věděl jsem, že víš proč. I Manhattan je toho důkazem. Tobě děkuji já, za podporu Milanovi, za to, žeš jaký jsi, neboť udržet samolibého blbce v sobě dá nemalé úsilí, neboť sebestřednost, žárlivost a závist často zastřou dar zdravého rozumu a schopnost ocenit druhé. ...
Opatrujte se.*

John (Bok), 7. dubna 2012

Přátelé, rád bych se soustředil na to, co mohu ovlivnit – dát k dispozici k prodeji vydání Milanovy knihy „Manhattanský deník“ za vstřícnou cenu Kč 150,-, kterýžto kompletní užitek (jde o opakovanou výzvu) posléze převádím na Milanovo konto pro případy různých vydání, které jistě byly a budou, knížku je možno koupit si u mne při různých akcích nebo ji mohu poslat poštou (sdělím své kontakty proti případné konkrétní zprávě) – vím, že to není mnoho, ale aspoň něco – s pozdravy pro všechny.

j. e. f.

Napříč 2014

Konec léta u Skaláka

pátek – venkovní scéna od 17:00:

GEORGE SILVERMAN AND THE MASK
BETONOVĚJ BEZ
HROZNĚ
HAVÁRNA
FASK LUMA
SPYTIHNĚV
NEVIDIM

pátek – komorní scéna od 18.00:

IVOSH KREJZEK
VOJTĚCH LANDA
ZAPALMNE
DAVID LÁZEŇSKÝ
PAVEL ŠUHÁJEK
TICHÉ LODI
LUBOŠ VLACH
RADIM BABÁK

sobota – venkovní scéna od 11:00:

PEPA KLÍČ AND ONE FREAK CELLO ORCHESTRA
CREATORS
TŘI NULY
NICMOC KVINTET
SVATOPLUK SE SVÁTOU KARÁSKEM
DÁŠA VOKATÁ & OLDŘICH KAISER
GREGOR SAMSA
SLUM
STOLNÍ SPOLEČNOST
PEACOCK BALL
MELUZÍNA
STARÁ DOBRÁ RUČNÍ PRÁCE
ÚNP
JIRÍKOVŮ VIDĚNÍ

sobota – komorní scéna od 17:00:

MIKY MARUŠJAK
KRISTÝNA SKALICKÁ & FRANTIŠEK KOSTLÁN
JARO STANČÍK
J. E. FRIČ & M. KOCMAN – ČTENÍ Z M. KOZELKY
ALEŠ KLÍMA
LAV-LAV
VÍTA ŤOVAJZ HOLATA & SPOL.
KLIKVA KLIKVA
ŽEN
PLES V OPEŘE

neděle – od 11:00: bohoslužba salesiánského kněze Ladi Heryána

Měsíční noviny

K „Napříč“

Ahoj Honzo, přišla včera v hospodě řeč na název našeho festivalu (a průběžných měsíčních akcí) NAPŘÍČ, mluvils o někom, kdo tvrdí, že jsme jim prý ten název „ukradli“, – tedy, stala se mi tato věc už několikrát v životě, protože si názvy a nápady nenechávám patentovat – viz samizdatová edice Proglas z roku 1986 (kdy po „Proglasu“ – Předslvu k svatému Evangelii Konstatina Filosofova – nebylo v bolševické zemi ani vidu ani slechu), později využil tento název časopis (od r. 1990), pak nějaký pěvecký sbor, a posléze rozhlasová stanice... dalo by se mluvit o formátu revue BOX (z r. 2003), kdy se později vynořily různé sborníky formátu prakticky totožného, a takto bych přišel i na více věcí, zde jen zdůrazním slovo NAPŘÍČ, které jsem používal pro neoficiální aktivity (viz knihovna Libri Prohibiti, kde je řada mých samizdatových projektů, jak se dnes říká, uložena), to slovo – zdánlivě obvyklé – jasně vyjadřovalo – zhruba od poloviny 80tých let minulého století – mé postavení ve společnosti (na okraji), přitom jsem žil a komunikoval v této společnosti NAPŘÍČ, bylo to prostě „mé“ slovo, což může bez problémů dosvědčit řada pamětníků, po té, když jsem začal organizovat různé festivaly – festival poezie Potulný dělník od r. 1999 a letní festival koncem prázdnin (od r. 2002), ke slovu NAPŘÍČ jsem se vrátil, neboť v sice nových podmínkách, nicméně opět přesně vyjadřuje mou snahu (a dnes – troufám si říci – i snahu dalších organizátorů, s kterými sdílím obecně společenské názory) oslovovat „kulturní činnost“ publikum „napříč“ společnostmi, bez předpojatosti, „bez pověr a iluzí“, je pravda, že před asi čtyřmi či pěti lety mě oslovil nějaký chlapík, že prý mají také festival „Napříč“ (a občanské sdružení), celkem smířlivě jsme se domluvili, poslal mi na ten jejich festival plakáty, které jsem posléze rozdál, od té doby jsem o této „paralelní“ aktivitě neslyšel – až teprve včera od Tebe, – takto tedy věc za sebe vysvětluju, z mého pohledu je naprosto jasná, slovo „NAPŘÍČ“ je v mém „organizačním slovníku“ obsaženo legitimně z dob „hluboké normalizace“, toť vše – přeju vše dobré – jakémukoli festivalu „Napříč“, jakož i Tobě v jakémkoli podobném počínání –

j. e. f.

Brno, Alfa Passage, úterý 24. června 2014, 15:55
(Z e-mailové korespondence J. E. Friče a Honzy Bartoně)

Úsporná kuchařka

Perníková omáčka

Několik lžic povidel se vaří ve vodě s trochou cukru, hřebíčku a nového koření (vavřínu). Zvlášť v hrnku se v mléce rozvaří rozlámáný perník, který se zahustil máslovou jíškou. Když je perník do hladka provařený, přilijeme do něho přes cedník rozvařená povidla, přidáme „orech“ čerstvého másla.

Podává se studená i teplá – s uzeným masem, s kuřaty, s kachnou, na Vánoce s rybou.

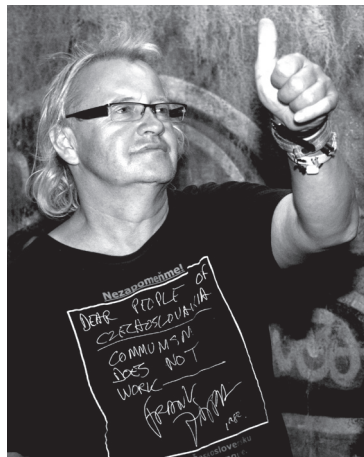
Jáhle s ořechy a povidlovou omáčkou

Omytou kapustu zbavenou košťálů povaříme ve slané vodě a pak vychladlou společně s masem z polévky umeleme. Špek nakrájíme na kostičky, vyškváříme a na tom osmahneme nakrájenou cibuli. K ní přidáme umleté maso s kapustou, vejce, sůl, pepř, utřený česnek, majoránku. Vše se zamíchá a ve vymazaném pekáči se zapíká asi ½ hodiny mírně. Podává se s bramborama, zelím nebo lepenicí (brambory smíchané se zelím).

Krkonošská kuchařka zapůjčená Sonnym Halasem v letech 80.
Recepty byly zapsány laskavostí paní Marušky Řádkové z Herálce

Pár slov ke Krákoru

Tak jak se všechno kolem nás vyvíjí, tak se vyvíjí i festival Krákor. Troufám si, alespoň za sebe říct, že letošní šestnáctý ročník patřil k těm nejlepším. Ostopovice u Brna, tedy jako místo konání na kratičkém úseku nikdy nedokončené protektorátní dálnice, ať chtě nebo nechtě v posledním červnovém víkendu hostily v dvoudenním našlapaném programu hromadu domácích „androšských“ kapel i několik zahraničních hostů z daleké i nedaleké ciziny, viz Darren Eve (GB), Kalan (AT), Peacock Ball (SK). Příznivci dobrého piva, kvalitní hudby a kuřiva si i tentokrát přišli na své. Nejvíce snad, podle zpětných ohlasů, potěšilo vystoupení Pavla Zajíčka s DG 307. Kromě stálíc jako Nicmoc kvintet nebo Mongolovy městské sady (tentokrát s ohňovou show a díky muži s tvářím černého bobra bez projekce) nebo Čočka, Metalurg, Česnekový hlavy, Skrytý půvab byrokracie a mnozí další, nás všechny zúčastněně oblažilo

ivelké překvapení Krákoru, a tím by la znovu obnovena Kapela Sobola, nyní Kapela Sobola II. Moderátor festivalu Marek „dohola“ Sobola, tradičně v rudé košili a za doprovodu zkušených muzikantů

z jiných hudebních seskupení (Raška, Babák, Lamram, Novotný) předvedl originalitu své tvorby a nespoutanost projevu. Mužskou část publika určitě upoutala Nikola Mucha, tu ženskou do zajista Michael Bártek (ŽEN), který za přítomnosti velkého sboru osobností brněnského undergroundu pokřtil svou hudební prvotinu s názvem „Nafúknuté“.

Dále jsme mohli vidět Jaroslava Erika Friče s Vítězslavem Holatou, císaře Emira Chaliho, Po pracovní době, StBend, Josefa Klíče, Janu Orlovou, OTK, Bez záruky, Hever and Vazelína a jiné výborné účinkující. Závěrem ještě připomenu, že Nicmoc Kvintet pokřtil svoje album plné textů velkých básníků Homéra a Emira Chaliho, pojmenované „Nic moc nečekejte...“, že Fido & spol. pokřtili Kroniku potulného festivalu Krákor, že jsem v sobotu nad ránem se svými verši vystoupil i já, že Bůh je k nám milostivý a že underground stále žije...

Ivoš Krejžek

Fotografie: 1) Sir, 2) Kristýna – tentokrát s Hrochansony (foto Arnošt Zukal), 3) zpoza DG 307 (foto An Anus), 4) křest knihy Krákor Kronika 1998–2013 (foto Vladimír Sabo).

Vojtěch Landa: Autobus (3. díl)

Raj

Autobus před chvílí sjel z hřebenu kopce do údolí a nyní již stoupá na nový hřeben. Vše je při starém, ostré zatáčky, sesuvy půd a vpředu vyděšení Lene s Karlem. Teď znovu prudká zatáčka, Lene se polekaně chytá za madla. Řidič Raj ji po očku sleduje a baví se jejím strachem. Dokonce začal schválně zatáčet ještě o něco později, čeká vždy až na ten poslední možný okamžik.

Všichni tihle západárové, pomyslí si. Cestují po Indii celé měsíce, někteří i roky, tak jsou bohatí, ale že by si pronajali vlastní džíp, to ne. Ne, že by na to neměli, ale mermomocí chtějí být jako my, cestovat s místními, aby o tom pak mohli nadšeně vyprávět doma ve svých luxusních vilách, za jejichž cenu by se dala nakrmit celá jedna vesnice. Jenomže elán zmizí v momentě, kdy nastoupí do téhle kraksny, která už by ve svém stavu správně vůbec neměla být na vozovce. Ve chvíli, kdy se na ně natlačí dav lidí a někdo jim dvě hodiny stojí na noze, tak je to poznání místních obyčejů až nepříjemně intenzivní.

„pane řidiči, tady se nedá dýchat.“

„proč jedete tak rychle, chcete nás zabít!“

„to snad nemyslíte vážně s tím záchodem, vždyť se tam válejí všude hovna.“

„It is so disgusting, in fact, the whole India is fucking disgusting.“

Vlastně, celá Indie je nechutná. Ano, přesně to mu dneska řekla jedna turistka, jako kdyby on mohl za stav záchodků v městečku Kardoprayag, kudy projíždějí.

Tak sem nelez, krávo, kdo tě sem zval, já snad?

Ale nejhorší je, že až se vrátí do svých zemí, tak nás buď budou pomlouvat, anebo zapomenou a budou nadšeně vyprávět o tom, jaké to bylo úžasné připadat si na chvíli jako obyčejný Ind, jedoucí na trh z vesnice do vesnice.

Kdyby si museli prožít desetinu toho, co jsem si zažil já, posrali by se z toho. Prostě posrali.

Kolika lidem jsem musel vlízt do prdele, jen abych mohl dostat tuhle práci. Kdyby si to jednou zkusili, jezdíš denně šestnáct hodin i víc, s minimálníma přestávkama, takže musíš kouřit a cpát do sebe všemožný povzbuzovák. Nejlevnější je žvýkácí tabák, který ti ale spolehlivě do pár let zničí zuby. Ať tak či tak, neznám jedinýho řidiče, kterej by něco nebral.

Ale já to vydržel, patnáct let jsem jezdil a živil rodinu, než mi objevily ty potíže s bolestí zad a páteře. Doktor mi řekl: „Co se díváte, když šestnáct hodin denně na té kamenité cestě nadskakujete, div si hlavu nevyvrátíte, tak je zázrak, že jste to zvládal takhle dlouho. Musíte na rehabilitaci.“

Snažil se to ignorovat, jenomže pak dosáhla bolest tisíce malých jehel, které bodaly do zad. Silnice mu mizela před očima, všude jen nezřetelné kontury.

Věděl, že je zle, to si prostě řidič, jedoucí permanentně nad hlubokou propastí, nemůže dovolit. Dřív nebo později by tam sletěl. Dlouho váhal, ale nakonec to oznámil vedení společnosti, i když mu všichni radili, ať to nedělá. Doufal, že by mohl na rehabilitační léčení půjčit a strhávat to z platu. Byl naivní. Dostal výpověď, zítra končí, dnes to za něj neměl kdo vzít. Měl se na to vysrat, měl jezdit dál a kašlat na nějaké cestující.

A teď je v hajzlu, u nich ve vesnici nemá práci skoro nikdo. Jednou denně přijede kamion pro dělníky a o místa se popere půlka vesnice. Na to už je starý, v životě by se neprotlačil až na korbu.

Jsem v prdeli. Jsem v prdeli a i poslední den se musím nechat buzerovat od zasranejch turistů, kterým když se v horách zvrtné kotníček, tak pro ně fofrem letí vrtulník.

Celý den seděl a přemýšlel, co dělat. Napsat do novin? Vztít kudlu a podřezat šéfa? Ale pak si přece jen na něco vzpomněl.

Katja

Mladá dívka Katja, která seděla na úplném konci autobusu, se podívala na mobil a ještě jednou si před vymazáním tu zprávu přečetla. Nechtěla ji číst, ale stejně to udělala. Proč? Nějaká vyšší síla ji nutila. To, co nazýváme poutem rodiny. A toho se asi nikdy nikdo úplně nezbaví.

Proc nam to delas, Katjo? Vrat se domu, aspon kvuli mame, se mnou se nemusis vubec potkat, jestli nechces. Slibuju, ze ti dam pokoj. Vrat se, prosim te, mama je zounfala.

Ten hajzl, jak si vůbec dovoluje krýt se za mámu, které ničí už dvacet let život. Jak může mít takovou drzost!!!

To kvůli němu jsem za mámou přestala jezdit. Veliký pan podnikatel, který nás živí a tak se mu nesmí odporovat. Už od malička si pamatuje jen věčné urážky a posměšky, cokoliv jsme s mamkou udělali, vždycky to bylo špatně.

Když přišla puberta, nemohla nikam zapadnout. Nechtěla trávit čas opíjením se do němoty jako ostatní, byla divná. Pak ji na ulici oslovil Svědek Jehovův a ona poprvé někam patřila.

Když se to otec dozvěděl, nastalo peklo. Denně musela poslouchat nepřetržitý proud urážek na tu „sektářskou pakáz“.

Ale to její víru pochopitelně ještě posílilo. Ovšem ne na dlouho. Brzy zjistila, že místní neformální hlava svědků, je vlastně stejný despota jako její otec.

Zasypával je stovkami pouček z bible, aby se nakonec ukázalo, že ačkoliv byl ženatý, čekala s ním jedna holka dítě. Našli se i tací, které ani tohle nepřesvědčilo. Stále mu slepě věřili a on pochopitelně tvrdil, že si dotyčná vše vymyslela. Bůhví s kým to má a chce to svést na něj. Chce ho očernit. Katja ji ale poznala jako poctivou a hodnou holku. Proč by si to jen tak vymýšlela? Navíc se jí zdálo, že i s ní vždycky flirtoval.

A tak se rozhodla a od Svědků odešla. Doufala, že se to otec nedoví, jenomže v malém městečku, kde žili, se nic neutají.

Nikdy na ten jeho triumfální výraz nezapomene. Vypadalo to, jako by ho její fiasko doslova sexuálně vzrušilo. Byl to orgasmus moci, škodolibá radost tříletého haranta. Byl jí odporný víc než kdy předtím. A tak to bylo se vším, věčně bylo všechno špatně. Její maturitu bral jako samozřejmost, ještě ji neopomenul seřvat za trojku z angličtiny. Když odešla studovat na filosofickou fakultu, snažila se být od začátku finančně nezávislá, ale nedokázala si vydělat dostatek peněz brigádami. Než aby musela poslouchat ty věčné výčitky, tak toho raději nechala a našla si práci v kanceláři. Pochopitelně si tím vysloužila jen další přívál urážek.

„Co chceš v životě dokázat s maturitou? Tu má dneska každý druhý děláš u mě ve firmě.“

Nedala se tím rozhodit, dobře věděla, že ho števe něco úplně jiného. Vytáčelo ho, že se konečně dostala z jeho vlivu. Už žádné „dokud tě živím, tak budeš poslouchat, co ti řeknu“. Byl na té moci závislý a těžce se loučil s každou ovečkou, která mu uprchla ze stáda. Katja tohle moc dobře znala, onen Svědek Jehovův na ni tenkrát křičel úplně stejně.

Přede všemi ji obvinil, že se zříká boha, že ji uhranul ďáběl, ona však moc dobře věděla, že tím bohem myslel sebe.

(pokračování příště)

O Staré dobré ruční práci (3. díl)

V činnosti kapely následovala potom delší přestávka, jednak nebyla možnost koncertovat, a taky jsme vystřídal bubeníka. Franta nikdy na bicí před námi nehrál, vzal to z nouze, ale na jeho punkové úde-ry rádi vzpomínáme. Vzali jsme Ivo Politzera alias Měcha, který měl přece jen čerstvé hudební návyky z vojenské dechovky a z minulosti ze skupiny Gorinič. Zkoušeli jsme dál u Františka, který kapelu neopustil, příležitostně hrál percussion a pomáhal vytvářet scénu, dlouho hrál v beranici a s láhví vodky rusa Vovku v písni návštěva, která se stala od začátku až do dneška největším hitem a zahajovací písni koncertů.

2. 4. 85 jsme v hospodě U kapličky v Olomouci hráli spolu s dalšími kapelami při oslavě svatby. Koncert nám sehnala naše groupies č. 1 Zuzka „Warholová“ z Hranic. V nejtěžších dobách nám věnovala zesilovač, který neváhala odpojit od své aparatury, a také její organizační pomoc je nezanedbatelná.

Těsně před začátkem hraní se nám ztratil Měch. Po usilovném pát-

pár týdnů opakovala, nevěsta a ženich byli pochopitelně jiní. Na II. olomouckou svatbu jsme si připravili rudé kravaty se zlatou firmou kapely, původně majetek lidových milicí, které Libor, zaměstnán tehdy jako spalovač odpadků, zachránil hrdinně z plamenů. Navěšeli jsme je kolem krku a v průběhu hraní jsme je vrhali mezi rozjařené publikum. Jedné z těchto cenných relikvií se zmocnil Karel Srp a vázanka pak dlouho zdobila sochu klasika v sídle Jazzové sekce v Krči. Mezi dvěma olomouckými svatbami jsme jeli hrát daleko za Brno, kde měl údajně být festival brněnských kapel. Vyklubala se z toho zábava pro místní odvedence. Jeli s námi ještě Pod hladinou. Publikum žádné, kromě lidí, které kapely přitáhly s sebou, a místních chasníků, kteří měli pro naši tvorbu málo pochopení. Hlavně na skupinu Pod hladinou se dívali velmi vyděšeně a my jsme se vesele pochechtávali, jak každý z nich hrál něco jiného. Co tam tehdy čepovali, už nevím, ale STARÁ DOBRÁ nastoupila celkem v pohodě. Ovšem nějaký velký divácký ohlas nebyl, zato v kapele byla nálada výborná, která dostoupila vrcholu v písni Protekce. Při textu „syn vysloužilého zpěváka už nahrává desky“ si Libor začal o hlavu rozbíjet staré křehké gramodesky, ale teď se mu tam dostala nějaká novější, a tak s ní mlátil hlava nehlava a deska né a né rupnout, ostatní slzeli smíchy. Ten nás za chvíli přešel, protože chlápek v černé kožené bundě, místní šéf PS-VB, se začal domáhat okamžitého ukončení naší produkce. Stalo se to při písni Vojáci,

*Pochodují vojáci, chrání nám mír a práci,
to se jim to pochoduje, když jim trubka vytrubuje.
Proč si chvíli nesednou a s tím kvěrem nešvihnou.
Snad by se tolik nestalo,
Snad by se tolik nestalo.*

kde zpěvák v militaristickém hávu s plynovou maskou na hlavě střílí samopalem. Zvukař nás vypnul a začalo dohadování, které se nečekaně vyvinulo, když bylo pomocníkovi vysvětleno, že jde o původní píseň pro brance, kteří se tu dnes loučí, tak pokýval hlavou a my zpívali dál.

*Pochodují vojáci, xpitomělí panáci.
To se jim to pochoduje, když jim mozek nefunguje.
Proč si chvíli nesednou a s tím kvěrem nešvihnou.
Vojáci si sedli a zase vstali...*

V sále bylo oživení a my jsme hráli dál. Nečekaný úspěch měla píseň O. K. Band. Text a fakt, že jsme měli nad hlavou plakát, kde Kočandrle třímал pytel, na kterém bylo napsáno Kčs, jim nijak nemohl pokazit radost nad tím, že slyší jméno oblíbené kapely.

*Hrát umíme, zpívat taky
Úspěch ten se dostaví.
Prodáme se jako O. K. Bandi.
Prodáme se jako O. K. Bandi.*

*Texty klidně předěláme,
Peníze moc rádi máme,
Zlikvidovat se nedáme,
Vše pro prachy uděláme.
Nedáme se zlikvidovat jako Výběři
Nedáme se zlikvidovat jako Vláda Mišík
Nedáme se zlikvidovat jako Plastici
Nedáme se zlikvidovat jako DG
Prodáme se jako O. K. Bandi,
jako O. K. Band.*

Bílany 1985. Topič s papachou, Komínek, Stržínek v ručně šitých botách.

rání byl nalezen ve vedlejší hospodě, před sebou tácek s kořalkama, bohužel z větší části prázdnýma, a tak po bleskurychlém zlikvidování zbytku byl odveden na pódium a trému celkem překonal. Oslava proběhla po dlouhé době bez problémů, a tak jsme v klidu pojedli a popili. Holt Olomouc. Pro úspěch a zdatný průběh, se akce za

Ivo Měch Politzer alias Ptáček Praodmluvec

Prodali jsme, co jsme měli, a po nás už hrála zábavová skupina, které patřil aparát. Ještě tam hrála punková skupina J. Mráčka. Nečekané odměny se dostalo Liborovi, tomuto nejkrásnějšímu junáku z kapely a širokého okolí, kdy se mu jedna z místních fanynek vrhla kolem krku a zlíbala jej. Tohoto štěstí se mu dostalo poprvé a taky naposledy. Snad oné poblouznělé dívce učarovalo tetování, které mu zručně vyrobil inkoustovou tužkou při dlouhé, nudné jízdě vlakem Láďa Topič. Bylo někdy před půlnocí a my se vytráceli do tmy, divoká příroda kolem, autobus už nejel a my nevěděli kudy kam. Po strašném bloudění přes pole a lesy, ani měsíc tehdy nesvítíl, a zvlášť kolem hřbitova, kde bílé větve se po nás natahovaly jako ruka umrlcova, jsme usedli na nádražní lavici. Rájec–Jestřebí m. č. Karlov se jmenovalo to neblahé místo, kam jsme půl dne cestovali, abychom zvěstovali naši kulturu.

Dostali jsme potom laskavé pozvání zahrát na svatbě našich přátel Jiřího a Evy v Kozlovicích. Byla to svatba se vším všudy, kostelem, strýčkama a tetičkama a hlavně s bohatou hodovní tabulí a plnými lahvemi všech značek. S radostí jsme se nedali dvakrát pobízet a talíře a lahve se prázdnily. Tedy kromě Topiče, kterému to hrdost nedovolila. Magnetofon s dechovkou se dotáčel, najedení příbuzní se pomalu vytráceli a jakmile ve vedlejší místnosti začal Měch zkoušet bicí, vytráceli se rychle. Už jsme se chystali k produkci, když v tom, né žádný zásah moci, ale obyčejné vypnutí elektřiny a zrovna na několik hodin. Vrátili jsme se k tabuli a čekali a čekali, a také, vždyť jsme slavili svatbu, vesele popíjeli a popíjeli.

Když se konečně rozlo, byli jsme, to se rozumí, správně rozveselení. Přestože jsme tentokrát vystupovali decentně v tmavých oblecích a bez našich obvyklých propriet, vystoupení prý vyznělo velmi optimisticky. Škoda, že nám prý nebylo rozumět, což je popravdě málokdy. To už nás sledovali další diváci, kteří se předtím shromáždili u výčepu, někteří přijeli až z Bratislavy a přes okna nakukovaly zvědavé hlavy místních countries. Libor zpívá se šinul kolem stěny dolů a já zpíval do šlapáku. Byla to legrace, no veselá svatba. Snad si na nějaké takové ještě zahrajeme.

29. 9. 85 jsme jeli hrát do Vítkova–Nových Těchanovic. Z kapel, co se sjely, jsme byli s překvapením jen dvě, a to obě z Vepřova. V té době již s úspěchem hrála další skupina Heparoid, kterou vedl Mirek Král s kytarou, na saxofon kvičel Áda, náš František bicí a náš bubeník Měch hrál basu, ve STARÉ DOBRÉ tohoto multiinstrumentalistu, později hrál ještě housle, nebylo za bicími vidět, proto ten bočák, jde o známý komplex bubeníků. Na tomto vystoupení jsme předvedli dvě nové písně Bortíme a Spořínek, které jsme pak už nikdy nehráli, bůhví proč. Vystoupili jsme v nových převlecích

pestrobarevných, lesklých, do té doby největší hit blikající brýle nahradila žárovka ve špičce kornoutu od cukroví, který měl Libor naražený na hlavě. Před koncertem tam přijeli STB z Opavy a po zdlouhavém vyslýchání se nakonec kupodivu hrálo. Na pódiu byl plakát s anarchistickou bombou a nápis STARÁ DOBRÁ RUČNÍ PRÁCE – Bomba Pop – Music, spousta lidí mělo placky, ale příslušníky stále jenom zajímal název kapely. Díváli se a poslouchali oknem až do konce našeho vystoupení. Během koncertu se k pódiu protlačil chasník a podával nám dvacku, ať zahrajem jakousi píseň, která se mu obzvlášť líbila, znovu, po odmítnutí přišel za chvíli znovu, tentokrát s padesátikačkou, leč opět marně, pak nás to v bufetě na nádraží mrzelo. Po nás tedy ještě hrál s velkým úspěchem Heparoid, typická undergroundová kapela svým obsazením i hudebníky. Je to velmi příjemná, účinná hudba, dobře se vstřebává, vši není nutno překrývat obvazem – Heparoid!

Diváci odjeli autama domů a my jsme se vydali tradičně na nádraží. Po čase přišlo předvolání na OKS, z každé kapely po jednom, Libor a Áda, kteří oba měli nejdelší vlasy a fousy, jasní vůdcové. Od té doby ve STARÉ DOBRÉ dělá šéfa, kdo má momentálně nejdelší vlasy. Bylo sděleno, že si na nás ostatní muzikanti v okrese stěžují, že zatímco oni dřou na přehrávkách, my si vesele hrajeme, že bez přehrávek nesmíme hrát, bez zřizovatele nesmíme ani existovat, natož používat nějaký název a dokonce prý můžeme být stíhaní za zneužití autorských práv! Podobných humorných nesmyslů tam bylo řečeno víc. Byli jsme chytřejší o to, že se policajtům říká muzikanti. Z krajského kulturního střediska přišel příkaz k důkladnější kontrole všech amatérských souborů ve Vepřově a k prověření textů.

Ta věčná buzerace nám už ale lezla na nervy. Neuplynul měsíc, kdy by nám někdo neřekl, že se ho policajti na nás vyptávali. Na krajské konferenci SSM jsme byli uváděni v protikladu k dobré práci svazků slovy: „Ty jsi dobrý, ne jako ta Stará dobrá práce, která má ve znaku zkrřížené kosy.“ Začátkem léta si z práce bez předvolání a bez vysvětlení odvezli Libora. U výsledku, ze kterého nebyl psán zápis, se dověděl, že jelikož hrajeme a nesmíme, neboť nemáme ani zřizovatele ani přehrávky, dopouštíme se trestného činu, za který nás mohou potrestat zabavením aparatury a dalšími sankcemi. Prý vlastně ani neexistujeme a nesmíme mít žádný název, pokud nejsme někde organizováni. To, že hrajeme v soukromí, je omyl, neboť více než dva posluchači už jsou veřejnost. Na závěr výsledku sepsal a podepsal prohlášení, že nebudeme znevažovat socialismus a nebudeme veřejně vystupovat. Prohlášení uložil vyslýchající do tlustého fasciklu nasbíraných informací o nás.

Našeho přítele Pietra si též bez předvolání odvezli k výsledku, a pak z něj pod pohružkou vynutili kazetu s naší nahrávkou. Druhý den si přijeli pro jeho manželku, kterou ovšem doma nezastihli, a podruhé už pro ni bez momentu překvapení neprijeli, že... Spousta lidí si myslí, že policie stejně všechno ví, a co neví, se doví, ale musí každý uznat, že vědí jen to, co se jim poví. Což kupodivu někdo nechápe. Je to jednoduché a někdy ale i velmi těžké, to ví ten, kdo to prožil na vlastní kůži. Bránit se můžeme jen opatrností, poznáním svých práv a povinností. Každý může čekat, že ho něco nemilého potká, že nás rádi nemají, to se ví.

K pronásledování STARÉ DOBRÉ přispěla i naše reklamní propaganda v podzemí dost neobvyklá a různé fámy, jako dost častá představa, že jsme křesťanská skupina, zhudebňující biblické texty, zřejmá inspirace z mjr. Zemana. Biblické texty možná snad, ale do křesťanů mají někteří z nás velmi daleko. Rádi si v hospodě zazpíváme s křesťany z Magnifikátu i Karáskovy songy a myslím, že by i případný podzemní materialista měl být křesťanům vděčen aspoň za to, že odvádějí od hudebního undergroundu pozornost establishmentu, pro něj jsou, jak se zdá, mnohem větší zátěží než my.

Pokračování příště.

Reedici knihy Paula Komínka

O staré dobré ruční práci

připravuje k druhému vydání Ears&Wind Records.

Doporučujeme:

3BEAT FEST

27. září 2014, Šlapanice

DIVADLO TRIARIUS
YLO
MONGOLOVY
MĚSTSKÉ SADY
POTKANÍ SEZÓNA
IDIOT CRUSOE
TYRŠOVA
SPOLEČNOST
HROZNĚ
ŽEN

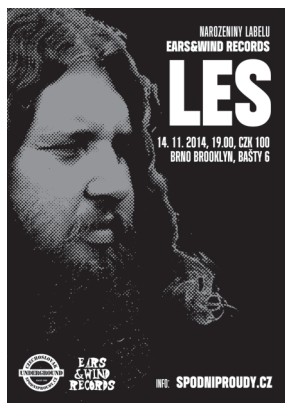
POTULNÝ DĚLNÍK

16.–18. října 2014, Brno–RC Brooklyn
KAREL VEPŘEK, J. E. FRIČ – křest knihy,
VOBRUČ BAND, TICHÉ LODI, ŽEN,
BRATŘI KARAMAZOVI, ZÁVIŠ, FOSSIL,
M. VÁCLAVEK, I. MOTÝL, P. HRUŠKA,
Herberk, Um Pakultury a další...

LES – NAROZENINY

EARS&WIND RECORDS

14. listopadu 2014, Brno–RC Brooklyn

SIBÉRIJA
HROZNĚ
ŽEN
3+ – křest CD
TYRKYSFIRE
JÁ JSEM POZNAL
TYRŠOVA
SPOLEČNOST
HYNKOVY ZÁMKY
METALURG

HOMÉR'S MEMORIAL

leden 2015, Brno–RC Brooklyn

Další ročník festivalu, pořádaného jako vzpomínka na brněnského básníka Pavla Homéra Ambrože.
Hudba, poesie, film, performance...
Křest vinylu Sampler Brno!

Podrobně: SPODNIPROUDY.CZ

Oheň na střeše

Úředníci vykazují značnou dávku dotěrnosti, namátkou z poštovního koše: Naše knihovna má podle zákona právo na jeden bezplatný výtisk každého titulu, vydaného na území ČR... Národní knihovna ČR má nárok na 2 výtisky z každého vydání neperiodické publikace... Obracíme se na Vás se žádostí o zaslání povinného výtisku zvukových dokumentů a knih, které vydáváte... Dosud jsme od Vás neobdrželi vyplněný výkaz o festivalech za rok 2011 za zpravodajskou jednotku... Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že termín pro elektronické vyplnění statistického výkazu končí dnem 1. 4. 2014... Ještě že e-mailový klient disponuje kouzelným tlačítkem **spam** ●●● V soutěži Absurdita roku 2014 vyhrál OSA – Ochranný svaz autorský se svým opatřením tzv. ohlašovací povinnosti, zavazující pořadatele deset dní před akcí zaslat na OSA soupis skladeb. Není zde myšleno na písničky na přání, které se v tomto případě mohou pořadatelé výrazně prodražit ●●● Na knize ksichtů vznikla fanouškovská stránka „Igor Fido Lálat“ – veřejně známá osobnost – <https://www.facebook.com/igorfidolatal>. Dotyčný po návratu z lesů málem dostal záchvat tropického šílenství.

φ

Knižku komiksů Venduly Chalánkové si opatříte na Dřevěné cikádě drevencikada.cz obchod pro slovo, obraz, zvuk, pohyb, život.

Předplatné

Uši a Vítr:

Uši a Vítr vychází nepravidelně, k příležitostným, výjimečným akcím 6× do roka. Můžete si předplatit libovolný počet výtisků à 25 Kč. Por-to neúčtujeme a horní cenová hranice není omezena. Info: redakce-usiavitr@email.cz, spodniproudy.cz

Tiráž

Uši a Vítr – noviny potulné akademie k festivalu Napříč 2014 • založil J. E. Frič v roce 1996 • od r. 2012 vychází jako samizdat – s pomocí Boží a přátel redakce: Fido, J. E. F., Honza Bartoň a Milan Hausmann • předplatitelé získají knihu z nakl. Vetus Via (osobní odběr na festivalu Napříč, nebo v Brně)